

Obsah

Předmluva	8	4. KVALITA ŽIVOTA	42
1. ÚVOD DO CHOVU PAPOUŠKŮ	10	V jakých ohledech v péči o ptáky nejčastěji chybujeme?	43
Vhodné druhy papoušků pro začátečníka	14	5. POŘÍZENÍ NOVÝCH PTÁKŮ	46
Chovy mutací.....	14	Papilom.....	47
Důvody	16	Kde a jak nakupovat.....	48
2. KLECE NEBO VOLIÉRY	17	PDD – neuropatická dilatace žaludečních žláz	50
Venkovní voliéry	19	Vzájemná snášenlivost.....	51
Dostatek místa na létání	19	Zdroje chovných papoušků	53
Smíšené osazení voliér	20	Koupě od známého	53
Možnosti výběru	21	Zákaz dovozu	56
Voliéra pro ary arakanga	21	Kdy kupovat papoušky	57
Umístění žaků	22	Určování pohlaví.....	58
Malé klece	23	Méně přesné metody určování pohlaví	59
Stejné druhy v sousedících voliérách	23	6. CHOV ARŮ	60
Bodově svařované pletivo pro ary ..	24	Význam létání.....	62
Potenciální zabijáci.....	25	Obohacení prostředí	64
Stavba a vybavení voliéry.....	25	Strava	65
Tradiční voliéry pod širým nebem.....	26	Hnízdní budky	67
Záletový prostor.....	26	7. SESTAVOVÁNÍ CHOVNÝCH PÁRŮ	68
Dno voliéry.....	27	Několik základních opatření sníží riziko zranění na minimum ...	68
Servisní chodba u několika voliér nebo bezpečnostní dvířka u jednotlivé voliéry	27	Páření mladých ptáků	73
Závěsné klece nebo závěsné voliéry	28	8. KVALITNÍ A VÝŽIVNÉ KRMIVO	75
Sklepy a garáže.....	29	Existují způsoby, jak stimulovat k páření více párů ve stejnou dobu..	76
Vhodné sítě na voliéry pro papoušky	31	Nejdůležitější živiny	78
Voliéry pro komerční chov	32	Voda	81
Hygiena v klecích a voliérách	35	Potřeba vápníku	82
Bidla.....	36	Rychlý růst mláďat.....	83
3. MINIMÁLNÍ ROZMĚRY CHOVNÝCH KLECÍ A VOLIÉR	37	Krmení kaší.....	84
Minimální rozměry voliéry pro chovné páry.....	38	Odchovné krmivo.....	85
		Páry s mláďaty	86
		Speciální potřeby	86

9. VŠEOBECNĚ O CHOVU**PAPOUŠKŮ 89**

Pohlavní zralost 89

Podněty k rozmnožování 97

10. HNÍZDNÍ BUDKY 98

Hnízdní budky ve tvaru L 101

Vletový otvor 101

Hnízdní budky ze dřeva 102

Udělej si sám 102

Přírodní kmenové budky 104

Vytápěné hnízdní budky 104

Budky pro agapornisy 105

Ve společné voliére 106

Ochrana proti povětrnostním
vlivům 107

Volba místa pro hnízdění 107

Celoročně nebo jen v době
hnízdění? 108

Hnízdní materiál 109

Speciální požadavky 110

Doporučené velikosti hnízdních
budek 112**11. SNŮŠKA A LÍHNUTÍ MLÁĎAT 114**

Ušpiněná vejce 115

Uchovávání vajec 115

Vadné skořápky 116

Povinnosti při inkubaci 116

Přirozená inkubační teplota 117

Umělá inkubace 118

Prosvěcování 118

Prodloužené období líhně 119

Neoplozená vejce 120

Úhyn ve vejci a zkažená vejce ... 121

Větší snůšky 123

Samičky, které přestávají sedět.. 123

Povinnosti při hnízdění 123

Příliš mnoho snůšek 124

Doba inkubace 125

12. ODCHOV A POČÁTKY LÉTÁNÍ.. 127

Kontrola hnízda 128

Když rodiče rozbíjejí či otevírají
vejce 131

Úhyn mláďete v hnízdě 132

Období počátků létání 134

Oslabená mláďata 137

Ruční krmení opeřených mláďat... 137

Zděděné chování 138

Čerstvě vylétlá mláďata větších
papoušků 138Kdy mají být mláďata oddělena
od rodičů 140

Odběr mláďat pro ruční odchov.. 140

Poznámky a záznamy 142

**13. PODKLÁDÁNÍ VAJEC A MLÁĎAT
NÁHRADNÍM RODIČŮM 143**

Zkušenost s amazoňany 144

Větší vejce a velikost snůšky 144

Odchov jiných druhů 145

Odchov mláďat náhradními
rodiči 148

Etika odchovu náhradními rodiči.. 149

14. ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ 151

Pohlavní zralost 151

Nedostatek pokusů o páření 152

Hnízdění v koloniích nebo hnízdění
v jednotlivých párech 154Zhoršující se výsledky chovných
párů 157

Společné voliéry 160

Jak odhalit špatný zdravotní stav... 163

Problémy se snůškou 164

Výhřez vejcovodů 165

Rozbitá vejce 165

Mláďata s roztaženýma nohama ... 166

Spojené prsty 166

Červi – paraziti 167

Budte bdělí 167

**15. KROUŽKOVÁNÍ UZAVŘENÝMI
KROUŽKY 168**

Metoda kroužkování 169

Kroužkování přirozených
odchovů 172

Poranění nohou 173

Znečištěné kroužky	173	Co lze říct o praktickém hledisku přirozeného odchovu?	182
Uchovávání kroužků	173	Jak velký je podíl bývalých domácích mazlíčků, který dokazuje, že jsou schopni odchovávat mláďata?	184
Poznámky o číslech kroužků	173	Ruční odchov kakaduů	186
Druh papoušků a velikost kroužku	174	Prodej přirozených odchovů	189
Doporučované velikosti kroužků v ČR.....	175		
16. CHOV RODINNÝCH SKUPIN	177	18. BUDOUCNOST MLADÝCH PAPOUŠKŮ	190
17. PŘIROZENÝ NEBO RUČNÍ ODCHOV?	181	Prodej neodstavených mláďat....	192
Jaké výhody má přirozený odchov?	181	Legislativa CITES	193
		EEP	195
		Odkazy na literaturu	196



Předmluva

Chov ptáků má v Evropě dlouhou tradici a sahá až do doby před mnoha stoletími. Drobný chov endemických pěnkav a kanárů – a později i andulek – byl oblíbeným koníčkem, který lidé provozovali desítky let v podstatě stejným způsobem. S dovozem ptáků různých druhů odchycených v tropech se v 60. letech minulého století začala měnit podoba chovu ptáků. Dováželi se mimo jiné i papoušci – ptačí řád, který po staletí fascinoval lidstvo díky krásnému a jemnému peří, schopnosti imitovat a pozoruhodné inteligenci.

Množství dovezených papoušků se v 70. a 80. letech 20. století zvyšovalo. Snadná dostupnost a nižší ceny odstartovaly lavinu zájmu o chov mnoha členů papouščí rodiny. Dříve se chovní papoušci v Evropě – ani nikde jinde – běžně nevyskytovali, a to proto, že jich bylo poměrně malé množství (kromě andulek, korel a agapornisů) a chovatelé nebyli schopni rozlišit u většiny druhů pohlaví.

Vývoj, ke kterému došlo od 70. let minulého století, stejně jako u mnoha jiných zálib a koníčků, je ve srovnání s dneškem opravdu pozoruhodný. Hlavní změny se týkají počtu dostupných druhů, nárůstu mutací, navrhování a komerční výroby mnoha různých krmiv a hraček a v neposlední řadě i moderních technologií, které umožňují okamžitě zaslat či sdílet informace po celém světě. Největším úspěchem v tomto vývoji je bezesporu pokles v obchodování s ptáky odchycenými v přírodě, čímž se pozornost zaměřuje na chovné papoušky.

Ale co ptáci samotní? Změnil se jejich život k lepšímu? Bohužel ne vždy. V této knize vysvětluji, že dobré životní podmínky ptáků v naší péči jsou stejně důležité, ne-li důležitější, než vlastní odchov papoušků určených pro další chov nebo jako domácí mazlíčci. Chovatelé nesmí nikdy zapomenout, že život svých ptáků mají v rukou jenom oni a že jejich jednání musí být vždy zodpovědné a ve prospěch ptáků. Každý pták je jedinec s mnohem vyšším stupněm inteligence a schopností cítění, než se mu běžně přisuzuje. Abychom ptákům zpříjemnili život, musíme jim věnovat pozornost a péči. Jenom ti, kteří se toho budou držet, získají z chovu papoušků největší potěšení.

K obohacení života ptáků v lidské péči a k jejich zdraví a spokojenosti je zapotřebí velkého úsilí. Měl by to pro nás být etický závazek.

ROSEMARY LOW

1. ÚVOD DO CHOVU PAPOUŠKŮ

Chov papoušků obsahuje množství náročných úkolů a zasluhuje si plnou pozornost. Neprobíhá automaticky, jako třeba chov myší. Většina lidí, kteří se do něj pustí, si neuvědomuje, kolik je s ním spojeno práce. Pokud chceme v něčem dosáhnout úspěchů, musíme se tomu plně věnovat. To platí obzvlášť pro živé tvory – a papoušci patří k těm nejnáročnějším. Potřebují péči a pozornost denně, nejlépe dvakrát za den. Skutečně první úvaha by proto měla znít, zda na to vůbec budeme mít dost času a zda jsme schopni udržet si stále vysoký zájem. Papoušci budou trpět, pokud tomu tak nebude.

Zájem o chov papoušků se odvíjí od chovu jednoho či dvou doma chovaných ptáků, nebo k němu dojde přirozenou cestou při chovu snadno rozmnožitelných druhů, jako například andulek. Společným a důležitým faktorem v obou případech je, aby měl chovatel s chovem papoušků jisté zkušenosti. Výraz papoušek používám pro všechny příslušníky řádu papoušků, od agapornisů po kakaduy a ary. Nejhorší, co může člověk udělat,



Ara kaninda



Mutace papoušků zpěvavých

Někteří chovatelé jsou doslova posedlí snahou o vyšlechtění různých barev a kombinací mutací v jednom hnízdě a vzrušujícím pomyšlením na vytvoření pokud možno zcela nové mutace. Při tom je dvojnásob důležité kroužkovat mláďata a vést si o nich záznamy pro případ, že bude zapotřebí rekonstruovat genetický postup vzniku každého ptáka. Je třeba si uvědomit, že mutační jedinci s červenýma očima jako mutace -ino a plaví ptáci mnohdy špatně vidí.

Ať už budeme chovat andulky či větší druhy, musíme učinit tyto kroky:

1. *Rozhodnout se pro vhodný druh papouška.*
2. *Vyhradit si dostatek času na péči o papoušky a jejich pozorování.*
3. *Vhodně umístit jednotlivé páry.*
4. *Soustředit se na obtížnější druhy teprve po získání dostatečných zkušeností s druhy, které se snadno rozmnožují.*